

Amikor e lapszámot terveztük és belefogtunk az összeállításába, még a lokális bajainkkal voltunk elfoglalva. Azokkal, amik eredeti ügyünkkel, a magyar zsidó kultúra felmutatásával kapcsolatosak. Például azzal, hogy a ropogósan friss Nemzeti Tanterv (NAT) száműzött az irodalomoktatásból és vele a kánonból és a hosszabb távú és mélyebb merítésű „kollektív emlékezetből” minden magyar író, aki zsidóként azonosította magát. Ezzel nem az a baj, hogy mi ezzel valaha is azonosulhatnánk, hanem az az akár egzisztenciális is fölhorgadó kérdés-kétel: hogyan lehet olyan közeggel, közösséggel nekünk azonosulnunk, amely a holokaust „kiszántását” a holokauszthoz vezető kirekesztő értékrend szerint folytatja.

De ki törődik ma ezzel, sőt: ki emlékszik rá alig néhány hónap távolságából? Amikor több kontinensen is az iskolák bezártak az óvodától az egyetemekig – és a figyelem a napi halálesetek számára fókuszál, igaz egyre gépiesebb beletörődöttséggel.

Lehet, könnyebbség is kiszabadulnunk e kicsinyes, de mégis fulladásig az iszap alá nyomkodó kételyekből, s hirtelen a nagy, az egész világot egyszerre – múltjától, szövetségi rendszereitől, kultúráitól függetlenül – univerzális válságba sodró katasztrófájába katapultálnunk. Hiszen a koronavírus nem ismer – eleddig – „zsidó kérdést”: az egész emberiséget veszélyeztető fenyegetés ezúttal nem emberektől ered. Noha emberek kezelik, mégpedig a nagy támadás előtti levetkezhetetlen megosztottságuk, békétlenségük örökségétől sújtva – ez egyre lehangolóbban nyilvánvalóvá válik.

Az egzisztenciális és szellemi túlélés kérdőjelei most egymásba gabalyodnak. „Szerte nézünk és nem leljük honunkat” – de nem csak mi, hanem az egész glóbusz, s különösen a szellemi része. Bevallva sokszerű eltanácstalanodásunkat, arra koncentrálnunk – noha nem muszáj, a harminc évünk mérhető teljesítmény, s akár így is: kerek –, hogy eme új korszak kezdete tanúi lehessünk. Túléljünk! Mint a földből a vihar kitépte növény, egyre görcsösebben az alóla kiporladt földre kapaszkodva.

Szükség lesz erre az elkeseredett, s látszólag oka nélküli erőfeszítésre, hogy a most kezdődő új korszak talajába is lecövekeljük ügyünket, amely 1988 óta, sőt: 1911 óta élte. Ugyanis lehet, enélkül még az archívumból is kihajt ez az új forgószél, ahogy sok minden folytathatatlan lesz a járvány elűlte után.

Ebből a reménytelenségből táplálkozó csak azért is remény hajt s ad energiát a Múlt és Jövő új évtizedére!

TARTALOMJEGYZÉK TABLE OF CONTENTS

- 2 Fehér László és Für Emil festményei a koronavírusról
László Fehér and Emil Für, Paintings about the coronavirus
- 4 Kőbányai János: Múzsza koronavírus idején, Koronavírus-napló (esszé és napló)
János Kőbányai: Muse in the age of the coronavirus, Corona virus diary and essay
- 17 Tábor Ádám: Víruskorona, világvasárnap (vers)
Ádám Tábor: Viruscorona, Global Sunday (poem)
- 17 Györe Balázs: megment az eső (vers)
Balázs Györe: The rain saves me (poem)
- 18 Allen Ginsberg: Halál mindenütt (vers)
Allen Ginsberg: Death everywhere (poem)
- 19 Czingel Szilvia: „Járványos” gondolatok (tanulmány)
Szilvia Czingel: “Epidemic” thoughts (essay)
- 25 Kántor Zsolt: A koronavírus antropológiája. A remény teológiája (napló)
Zsolt Kántor: The anthropology of the coronavirus. The theology of hope (diary)
- 27 Gáspár-Singer Anna: Üdv a távollevőknek (napló)
Anna Gáspár-Singer: Greetings to those far away (diary)
- 29 Lángh Júlia: *A Látogató* születése (emlékezés)
Julia Lángh: The birth of *The Case Worker* (remembrance)
- 32 Dalos György: Szélsőséges évek (fejezet egy önéletrajzi regényből)
György Dalos: Calm years (chapter from an autobiographical novel)
- 35 Demszky Gábor: Utópiák barátok tollából (emlékezés)
Gábor Demszky: Utopias from the pens of friends (remembrance)
- 44 Péntek Orsolya: Újraolvasás (esszé)
Orsolya Péntek: Rereading (essay)
- 47 Kántor Zsolt: A stílus genealógiája (esszé)
Zsolt Kántor: The genealogy of style (essay)
- 49 Haklik Norbert: A kudarcra ítélt muszáj-messiasság regénye (esszé)
Norbert Haklik: The futility of self-imposed messianism (essay)
- 51 Gáspár-Singer Anna: Összetartozni végül (napló-esszé)
Anna Gáspár-Singer: To finally belong together (diary-essay)
- 54 Gyarmati György: Búcsú Ormos Máriától (1930–2019)
György Gyarmati: Farewell from Mária Ormos (1930–2019)
- 57 Bárd Károly: Vizsgálat egy terven felüli (?) népirtás ügyében.
Tanulmány Veszprémy László Bernát könyvéről
Károly Bard: Examination of the case of an unplanned genocide.
Review of Bernát László Veszprémy's book
- 67 Veszprémy László Bernát: „Sorstársainak árulóí”? Az 1944-es magyarországi gettósítás során felállított vidéki zsidó rendőrségek (tanulmány)
László Bernát Veszprémy: “The betrayers of fellow victims”?
The creation of Jewish police forces on the Hungarian countryside during the ghettoization of 1944 (essay)
- 80 Csunderlik Péter: Szadista impozitorok. Béla Bodó: *The White Terror: Antisemitic and Political Violence in Hungary, 1919–1921* könyvéről
Péter Csunderlik: Sadistic impostors. Review of Béla Bodó, *The White Terror: Antisemitic and Political Violence in Hungary, 1919–1921*
- 84 Kelemen Gábor: Másodgenerációs magyar zsidónak lenni.
Erős Ferenc és Stark András barátsága (tanulmány)
Gábor Kelemen: To be a second-generation Hungarian Jew.
The friendship of Ferenc Erős and András Stark (essay)
- 105 Hárs György Péter: Kimle. (i. m. E. F.) (vers)
Péter György Hárs: Kimle (i.m.E.F.) (poem)
- 107 Abafáy-Deák Csillag – Kölös Lajos: Sejtjük, hogy borzongani fogunk – Aki befutott Párizsban
Kibúlt világ. Farkas István (1887–1944) művészete (páros kiállításkritika)
Csillag Abafáy-Deák – Lajos Kölös: We suspect that we will shiver. Forsaken world – Who became famous in Paris. The art of István Farkas (1887–1944) (parallel exhibition critique)
- 116 Czingel Szilvia: Kiállításnapló
Szilvia Czingel: Exhibition diary
- 138 Vajda Mihály: Címszavak egy önéletrajzi lexikonból (Gáli Józsefről) (esszé)
Mihály Vajda: Headings from an autobiographical lexicon (Essay about József Gáli)
- 142 Gera Judit: Végállomáson innen és túl. Eddy de Wind: *Auschwitz, végállomás. Egy túlélő naplója a baláltáborból* (recenzió)
Judit Gera: Last stop from here and beyond. Eddy de Wind, *Last Stop Auschwitz: Story of Survival from the Death Camp* (review)
- 148 Voigt Vilmos: Berezna Zsuzsanna – Kircz Olga: *Ötven év egy kecskeméti zsidó család életéből. (XVI–XX. század)* (recenzió)
Vilmos Voigt: Zsuzsanna Berezna – Olga Kircz, *Five hundred years from the life of a Jewish family from Kecskemét (16th to 20th centuries)* (review)
- 149 Figyelő
Observer